

Capitolul 7 Comerțul exterior cu produse agroalimentare

Activitatea de comerț exterior este deosebit de importantă pentru economia unei țări, cu precădere cea referitoare la sectorul agroalimentar, oferind informații despre securitatea alimentară, capacitatea de producție, precum și elemente de competitivitate. Acest capitol cuprinde analiza balanței comerciale de produse agroalimentare, pornind de la informațiile care vizează importul și exportul acestor produse.

Având în vedere normele Uniunii Europene, România realizează clasificarea produselor comercializate în funcție de Nomenclatorul Combinat. La nivelul Nomenclatorului Combinat există 19 secțiuni ce cuprind 96 de capitole. Primele 4 secțiuni, respectiv primele 24 de capitole cuprind totalitatea produselor agroalimentare.

■ Importul de produse agroalimentare

Analizând valoarea importurilor de produse agroalimentare la nivel național, se observă o creștere de peste 3,33 mld. euro, respectiv 49%, de la 6,791 mld. euro în anul 2016 la 10,122 mld. euro în anul 2021, ceea ce reprezintă un spor ce conduce la o creștere medie anuală de aproximativ 10%.

Tabela 120. Valoarea produselor agroalimentare importate de România în funcție de capitolele Nomenclatorului Combinat, în perioada 2016-2021 (mii euro)

Specificale	2016	2017	2018	2019	2020	2021
01 Animale vii	683.294	779.271	181.146	184.095	183.065	186.370
02 Carne și indusiale comestibile	643.710	766.528	817.588	940.316	912.464	913.613
03 Pește și crustacee	173.726	196.075	207.465	208.067	197.022	248.327
04 Lapte și produse lactate; ouă; miere naturală	491.371	493.422	502.237	575.567	639.829	751.613
05 Alte produse de origine animală	53.886	56.592	64.430	69.692	63.873	71.305
06 Plante vii și produse de floricultură	116.373	126.736	134.337	151.450	150.068	196.823

Specificitate	2016	2017	2018	2019	2020	2021
07 Legume, plante, rădăcini și tuberozi	364.921	403.333	427.704	517.882	479.775	530.486
08 Fructe comestibile	562.859	636.470	642.211	664.387	702.474	765.510
09 Carne, oase, conifere	242.615	248.381	242.050	253.333	272.662	301.889
10 Cereale	596.449	428.564	322.269	397.811	704.701	642.989
11 Produse ale industriei metalelor	105.621	102.044	101.353	113.766	112.935	131.182
12 Semănțe și fructe oleaginoase, plante industriale sau medicinale	315.801	364.568	431.974	398.352	469.793	533.590
13 Gumă, rășini și alte seve	27.970	23.299	22.575	28.314	31.318	31.205
14 Materiale pentru împletit	1.590	1.410	1.127	1.388	1.537	1.665
15 Găstani și bulbur antrale sau vegetale	190.060	192.182	172.720	173.808	201.628	272.689
16 Preparare din carne și pește	150.018	190.487	211.909	249.326	272.177	318.439
17 Zahăr și produse zaharoase	282.333	283.374	264.301	303.065	270.582	337.236
18 Carne și preparate din carne	286.446	279.089	294.057	346.778	335.810	372.660
19 Preparare pe baza de cereale	403.722	454.933	489.924	546.708	589.676	655.315
20 Preparare din legume, fructe	279.768	298.356	332.067	374.394	395.004	428.717
21 Preparare alimentare diverse	407.587	451.989	496.001	546.163	553.340	662.279
22 Bulbur alcoolici și mecalcolici	323.976	361.071	395.330	463.193	501.429	668.676
23 Răzătoare ale industriei alimentare	395.357	450.250	507.282	532.313	574.573	668.086
24 Tălmăș și înlocuitori de tălmăș	322.879	372.443	381.218	365.273	354.750	342.178
TOTAL	6.791.374	7.386.973	7.644.635	8.427.966	8.593.204	10.122.693

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor disponibile la <https://ec.europa.eu/eurostat>

Se remarcă faptul că pe primul loc, din perspectiva valorilor aferente importurilor, se află capitolul „Carne și măruntaie comestibile”, care a înregistrat o creștere de 51,25%, respectiv 329.903 mii euro, de la 643.710 mii euro în anul 2016 la 973.613 mii euro în anul 2021. Pe locul al doilea, din perspectiva valorilor aferente importurilor, se află capitolul „Fructe comestibile”, care a înregistrat o creștere de 36,00%, respectiv 202.651 mii euro, de la 562.859 mii euro în anul 2016 la 765.510 mii euro în anul 2021. Locul 3, din perspectiva valorilor aferente importurilor, este deținut de capitolul „Lapte și produse lactate, ouă, miere naturală”, care a înregistrat o creștere de 87,26%, respectiv 350.242 mii euro, de la 401.371 mii euro în anul 2016 la 751.613 mii euro în anul 2021. Este de subliniat că aceste trei capitole au contribuit cu 25,40% (ca medie a perioadelor 2016-2021) la valoarea totală a importurilor de produse agroalimentare.

Din perspectiva partenerilor externi care furnizează produse agroalimentare, conform clasamentului realizat în funcție de ultimul an, Germania a exportat în România cea mai mare valoare a produselor agroalimentare, fiind de 1,59 mld.

euro, cu 67% mai mult decât în anul 2016. Pe poziția a doua se clasează Ungaria, aceasta a exportat în România produse agroalimentare în valoare de 1,41 mld. euro, cu 30% mai mult față de anul 2016.

Tabelul 121. Valoarea produselor agroalimentare importate de România în funcție de surse, în perioada 2016-2021 (mii euro)

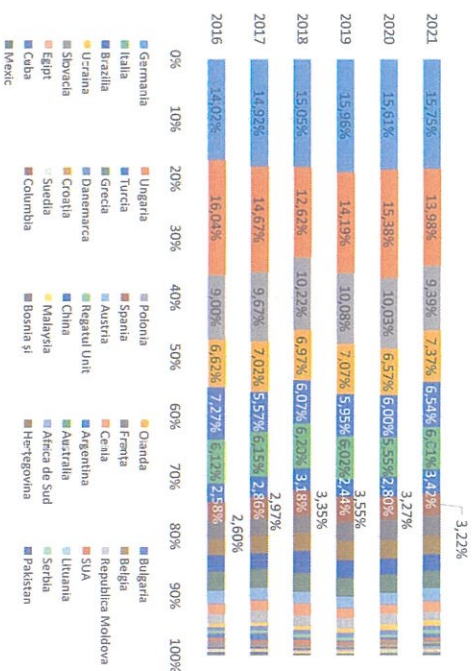
Exportatori	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total, din care:	6.791.374	7.386.973	7.644.635	8.427.966	8.593.204	10.122.693
Germania	937.734	1.106.716	1.156.441	1.347.247	1.397.278	1.594.102
Ungaria	1.090.976	1.088.843	969.312	1.198.024	1.376.663	1.414.836
Polonia	612.364	717.477	765.444	851.168	898.697	950.183
Olanda	450.336	521.090	535.141	698.421	587.667	745.706
Bulgaria	494.764	413.059	465.469	502.133	536.733	662.019
Italia	416.196	456.646	475.978	608.184	496.399	608.674
Turcia	175.720	212.455	244.285	206.659	250.565	346.441
Spania	176.973	220.559	257.074	299.277	292.631	326.141
Franta	169.634	169.645	188.206	228.033	265.664	282.666
Belgia	150.293	180.813	190.053	224.974	228.530	260.913
Brazilia	151.037	167.893	238.917	216.488	206.884	260.239
Grecia	182.783	192.377	203.620	218.671	231.977	247.979
Austria	126.656	130.374	127.938	140.339	148.995	166.677
Cehia	94.253	103.932	122.787	116.499	117.027	149.133
Republica Moldova	93.681	127.433	123.216	131.716	139.694	130.048
Ucraina	31.561	33.085	37.221	46.209	69.421	78.169
Danemarca	34.408	46.326	44.367	51.815	60.046	63.062
Marea Britanie	25.148	30.697	36.597	40.635	29.941	52.397
Argentina	38.239	55.710	19.013	13.955	29.438	46.913
SUA	28.664	32.367	54.631	28.670	29.824	35.674
Slovacia	50.980	26.309	21.969	21.463	39.615	28.666
Suedia	9.004	12.599	18.201	17.740	31.553	28.797
China	13.009	14.908	17.034	18.790	13.347	26.252
Australia	25	0	0	0	10	21.701
Lituania	3.652	1.030	6.913	9.578	6.470	20.967
Egipt	5.697	12.875	10.199	16.877	17.933	19.790
Suedia	13.145	10.883	7.962	10.960	15.697	12.919
Malaysia	18.014	11.637	11.458	11.358	8.620	12.469
Africa de Sud	0	624	0	0	0	11.566
Sveția	5.271	2.101	5.660	10.076	19.994	10.568
Cuba	16.907	22.167	0	0	6.434	9.073
Colombia	5.534	4.761	5.787	6.314	6.668	7.243
Bosnia și Herțegovina	0	1.364	4.898	3.563	4.524	6.508
Pakistan	2.697	2.372	3.064	2.470	3.020	6.008
Mexic	30	43	50	63	69	516
Filipine	278	428	391	644	495	429

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor disponibile la <https://ec.europa.eu/eurostat>

Pe locul al treilea, în funcție de valoarea importurilor României de produse agroalimentare, se află Polonia cu o valoare de 950 milioane euro, înregistrând o creștere de 55% față de anul 2016.

În total, România a importat produse agroalimentare din 36 de state în anul 2021, cu valori ale importurilor cuprinse între 429 mii euro și aproximativ 1,6 mld. euro.

Germania a ocupat în majoritatea cazurilor prima poziție în funcție de valoarea produselor agroalimentare pe care o exportă în România, cu o pondere cuprinsă între 14,02% și 15,96%.

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor disponibile la <https://ec.europa.eu/eurostat>

Graficul 102. Pondere valorii produselor agroalimentare importate de România în funcție de surse, în perioada 2016-2021 (%)

Cu toate acestea, în primul an analizat, Ungaria a deținut ponderea cea mai mare, de 16,04%, apoi în următorii ani această sursă de importuri agroalimentare a deținut ponderi cuprinse între 12,62% și 15,38%. Clasamentul din ultimul an se

poate considera unul general pentru perioada studiată, Polonia ocupând a treia poziție, cu un aport în cadrul produselor agroalimentare importate de România cuprins între 9% și 10,2%.

Analizând ponderea primelor cinci surse care exportă produse agroalimentare în România, respectiv: Germania, Ungaria, Polonia, Olanda și Bulgaria, acestea însumează peste jumătate (53%) din valoarea importurilor de produse agroalimentare.

Tabelul 122. Valoarea produselor agroalimentare importate de România în funcție de capitele Nomenclatorului Combinat și sursa principală, în perioada 2016-2021 (mii euro)

Capitele Nomenclator/Exportatori	2016	2017	2018	2019	2020	2021
01 Animale vii	163.294	179.271	181.146	184.095	183.065	186.370
Ungaria	61.187	59.919	65.191	82.052	75.304	72.012
%	37,5%	33,4%	36,0%	44,6%	41,1%	38,6%
02 Carne și mărunțelie comestibile	643.710	766.528	817.588	940.316	912.464	973.613
Germania	151.817	176.706	174.225	174.586	174.943	208.249
%	23,6%	23,1%	21,3%	18,6%	19,2%	21,4%
03 Pește și crustacee	173.125	196.015	201.455	208.067	197.022	248.327
Olanda	25.295	33.574	34.394	34.599	32.635	41.325
%	14,6%	17,1%	16,6%	16,6%	16,6%	16,6%
04 Lapte și produse lactate, ouă, miere naturală	401.371	499.422	502.237	575.557	639.829	751.613
Germania	110.281	137.219	151.740	178.358	201.315	229.714
%	27,5%	27,5%	30,2%	31,0%	31,5%	30,6%
05 Alte produse de origine animală	53.886	56.992	64.430	69.682	63.873	71.505
Italia	12.752	10.701	14.999	18.381	17.872	18.703
%	23,7%	18,9%	23,3%	26,4%	26,2%	26,2%
06 Plante vii și produse de fornicultură	115.373	128.735	134.337	151.450	150.088	198.623
Olanda	63.815	70.706	78.254	94.244	89.911	120.219
%	55,3%	54,9%	58,3%	62,2%	59,9%	60,5%
07 Legume, plante, rădăcini și tuberculi	364.921	403.333	427.704	517.882	479.775	530.486
Turcia	55.478	69.380	81.127	75.916	92.225	113.442
%	15,2%	17,2%	19,0%	14,7%	19,2%	21,4%
08 Fructe comestibile	562.859	636.470	642.211	654.387	702.174	765.510
Germania	38.419	57.329	70.588	108.173	111.437	137.318
%	6,8%	9,0%	11,0%	16,5%	15,9%	17,9%
09 Călești, ceai, condimente	242.815	248.361	242.050	253.393	272.662	301.889
Germania	56.833	59.758	69.773	66.432	72.810	79.065
%	23,5%	24,1%	28,7%	26,2%	26,7%	26,2%
10 Cereale	596.449	438.564	322.269	397.911	704.701	642.999
Ungaria	299.550	255.050	86.779	131.902	368.322	279.006
%	50,2%	58,2%	26,9%	33,3%	52,3%	43,4%
11 Produse ale industriei mănăstăului	106.621	102.041	101.353	113.786	112.935	131.182

Capitole Nomenclator/Exportatori	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ungaria	50.308	49.273	50.308	55.772	55.423	62.273
%	47,6%	48,3%	49,6%	49,0%	49,1%	47,5%
12 Seminte și fructe oleaginoase: plante industriale sau medicinale	315.001	364.569	431.974	398.392	459.193	533.530
Bulgaria	31.615	41.330	48.382	47.298	53.375	88.684
%	10,0%	11,3%	11,2%	11,9%	11,6%	16,6%
13 Grâne, făină și alte seve	27.970	29.399	22.975	26.374	31.318	31.206
Germania	6.834	10.040	7.472	13.059	13.454	10.731
%	24,4%	34,2%	33,1%	46,1%	43,0%	34,4%
14 Materii pentru împelii	1.599	1.410	1.127	1.048	1.597	1.066
Ungaria	499	198	168	146	143	465
%	31,2%	11,2%	14,7%	7,9%	9,3%	24,9%
15 Gășini și lăduri animale sau vegetale	180.050	182.182	172.720	173.808	201.628	272.689
Olanda	27.545	33.489	36.608	33.136	28.940	35.905
%	14,5%	17,4%	21,2%	19,1%	14,4%	13,2%
16 Preparare din carne și pește	150.016	190.487	211.609	249.326	272.177	318.439
Germania	33.647	47.042	51.578	69.642	68.690	80.127
%	22,4%	24,7%	24,3%	23,9%	24,5%	25,2%
17 Zahăr și produse zaharose	282.353	285.374	284.301	303.085	270.582	337.236
Germania	15.452	18.072	39.227	68.811	67.728	65.790
%	5,5%	6,3%	15,0%	22,7%	25,0%	19,8%
18 Carne și preparate din carne	266.446	279.063	294.057	348.778	335.810	372.860
Germania	87.137	99.189	106.468	130.033	128.233	194.917
%	32,7%	34,2%	36,2%	37,3%	38,2%	36,2%
19 Preparare pe bază de cereale	403.722	454.933	469.924	546.708	569.675	655.815
Germania	64.498	76.882	85.843	101.950	104.564	124.680
%	16,0%	16,9%	17,9%	18,5%	18,4%	19,0%
20 Preparare din legume, fructe	279.799	298.345	332.057	374.384	386.004	428.717
Germania	35.801	41.799	47.890	69.393	60.797	69.573
%	12,8%	14,0%	14,4%	15,9%	13,6%	16,2%
21 Preparare alimentare diverse	407.697	451.999	496.801	546.158	553.340	668.279
Germania	62.245	63.921	71.311	80.033	88.162	105.700
%	15,3%	14,1%	14,4%	14,7%	15,6%	15,8%
22 Băuturi alcoolice și nealcoolice	323.978	361.071	396.330	483.193	501.429	669.675
Ungaria	65.400	75.003	86.636	147.416	139.385	161.636
%	20,2%	20,8%	21,9%	29,9%	27,8%	24,1%
23 Resturi ale industriei alimentare	385.957	450.290	507.292	532.313	574.573	688.066
Ungaria	144.906	138.774	135.118	153.605	162.282	185.449
%	36,7%	30,8%	26,6%	28,9%	28,2%	27,0%
24 Fânuri și înlocuiri de fânuri	322.679	372.443	381.218	365.273	354.780	342.178
Germania	99.061	99.007	84.642	81.555	87.819	82.135
%	30,7%	26,6%	22,2%	22,3%	24,8%	24,0%

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor disponibile la <https://ec.europa.eu/eurostat>

Așa cum a fost menționat anterior, cea mai mare valoare a produselor importate pentru un singur capitol s-a înregistrat pentru „Carne și mănușie comestibile”, în anul 2021 România a importat în valoare de 973,6 milioane euro, iar 21,4% din această valoare a fost realizată prin parteneriate externe cu Germania. A doua cea mai mare valoare pentru un singur capitol a fost înregistrată pentru „Fructe comestibile”, România a importat în anul 2021 în valoare de 765,5 milioane euro, din care 17,9% din Germania.

Analizând în funcție de ponderea primei surse de import, s-a constatat faptul că din importul de „Plante vii și produse de floricultură”, peste 60% din valoarea acestora a provenit din Olanda. În continuare, din capitolul „Produse ale industriei morăritului”, 47,5% provin din Ungaria, iar 43,4% din valoarea importurilor aferente capitolului „Cereale” provin tot din Ungaria.

Analizând frecvența primei țări (surse) exportatoare către România pentru fiecare capitol în parte din Nomenclator, se observă că Germania este prima sursă pentru 12 din cele 24 de capitole, apoi Ungaria fiind prima sursă pentru 6 capitole, Olanda pentru 3 capitole și Italia, Turcia și Bulgaria pentru un capitol.

Exportul de produse agroalimentare

Analizând valoarea totală a produselor agroalimentare exportate de România, se poate observa o tendință generală crescătoare, dar cu anumite oscilații în ultimii ani, în funcție de anii agricoli mai mult sau mai puțin favorabili. Așa cum se poate observa, în anul 2016, România exporta în valoare de 6,17 mld. euro, iar în anul 2021, valoarea exporturilor a fost de 9,56 mld. euro, reprezentând o creștere cu 3,39 mld. euro, respectiv 54,9%, ceea ce presupune o creștere medie anuală de 10,9%, mai mare decât sporul anual al importurilor.

Tabela 123. Valoarea produselor agroalimentare exportate de România

În funcție de capitolele Nomenclatorului Combinat, în perioada 2015-2021 (mii euro)	Export				
	2016	2017	2018	2019	2020
01 Animale vii	370.222	420.694	376.390	437.450	404.256
02 Carne și mănușie comestibile	237.078	280.679	264.012	240.558	155.187
03 Pește și crustacee	18.947	19.034	20.546	24.512	20.731
04 Lapte și produse lactate, ouă, miere naturală	156.194	188.765	199.146	205.311	198.661
05 Alte produse de origine animală	27.634	32.664	36.072	32.554	24.840
06 Plante vii și produse de floricultură	2.805	3.172	2.890	2.715	2.395
07 Legume, plante, rădăcini și tuberculi	86.781	143.306	56.015	55.338	95.104
08 Fructe comestibile	52.750	65.652	65.833	60.576	80.210

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Export						
09 Cărbuni cocsificați	24.953	26.630	24.075	23.291	28.728	34.059
10 Cereale	2.102.202	1.989.132	2.158.052	2.588.110	2.143.556	3.650.646
11 Produse ale industriei metalurgice	26.943	17.251	12.723	16.928	18.802	26.665
12 Semănțe și înloc de oleaginoase	1.140.662	1.295.951	1.197.029	1.080.331	971.166	1.514.267
13 Plante industriale sau medicinale	1.039	1.060	1.061	1.438	950	933
14 Gumă, rășini și alte seve	2.485	1.438	939	1.388	1.167	2.014
14 Materii plastice impurificate	194.035	211.544	224.631	224.400	195.559	358.461
15 Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	137.430	146.381	170.074	182.625	195.370	205.324
16 Preparată din carne și pește	63.559	54.825	47.351	40.515	42.038	38.107
17 Zahăr și produse zaharatoase	76.435	84.788	83.069	116.177	107.221	121.812
18 Cacao și preparate din cacao	163.357	172.201	168.793	216.295	221.683	282.418
19 Preparată pe bază de cereale	54.954	66.892	66.499	66.559	73.294	94.093
20 Preparată din legume, fructe	167.557	181.276	174.109	183.897	196.182	224.798
21 Preparată alimentară diverse	119.985	133.692	151.802	164.399	156.708	194.466
22 Băuturi alcoolice și nealcoolice	161.618	175.112	220.999	237.003	233.370	290.097
23 Preparată ale industriei alimentare	769.728	730.327	693.764	948.141	1.372.226	1.342.807
24 Tăuș și înlocuitori de tăuș	6.169.235	6.442.036	6.473.958	7.195.544	6.980.234	9.583.200
TOTAL						

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor disponibile la <https://ec.europa.eu/eurostat>

Se remarcă faptul că pe primul loc, din perspectiva valorilor aferente exporturilor, se află capitolul „Cereale”, care a înregistrat o creștere de 72,23%, respectiv 1.518.444 mii euro, de la 2.102.202 mii euro în anul 2016 la 3.620.646 mii euro în anul 2021. Pe locul al doilea, din perspectiva valorilor aferente exporturilor, se află capitolul „Semănțe și fructe oleaginoase; plante industriale sau medicinale”, care a înregistrat o creștere de 32,75%, respectiv 373.605 mii euro, de la 1.140.662 mii euro în anul 2016 la 1.514.267 mii euro în anul 2021. Locul 3, din perspectiva valorilor aferente exporturilor, este deținut de capitolul „Tăuș și înlocuitori de tăuș”, care a înregistrat o creștere de 74,45%, respectiv 573.079 mii euro, de la 769.728 mii euro în anul 2016 la 1.342.807 mii euro în anul 2021. Este de subliniat că aceste 3 capitole au contribuit cu 64,35% (ca medie a perioadelor 2016-2021) la valoarea totală a exporturilor de produse agroalimentare.

Din perspectiva partenerilor externi, conform clasamentului realizat în funcție de ultimul an, Italia a importat din România cea mai mare valoare a produselor agroalimentare (805,3 milioane euro), aproape aceeași valoare ca la începutul perioadei analizate. Pe poziția a doua se clasează Bulgaria, aceasta a importat din România produse agroalimentare în valoare de 616,4 mii euro, cu 83% mai mult față de anul 2016.

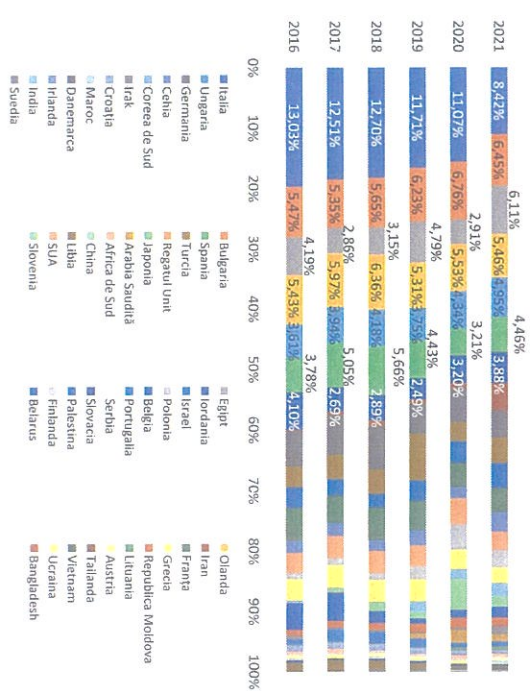
Tabelul 124. Valoarea produselor agroalimentare exportate de România în funcție de destinații, în perioada 2016-2021 (mii euro)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Importatori						
Italia	803.783	805.748	827.421	842.242	772.406	805.375
Bulgaria	337.833	344.177	366.045	441.562	471.926	616.337
Egipt	258.659	184.226	204.223	345.006	202.509	694.137
Olanda	334.828	384.690	411.460	392.164	386.128	621.716
Ungaria	222.437	293.909	270.997	270.040	302.641	473.399
Spania	233.256	325.211	368.708	319.055	223.800	426.458
Indonazia	252.897	173.510	187.191	179.234	223.185	371.314
Iran	9.721	26.719	41.443	34.349	48.034	329.849
Germania	236.354	281.804	322.617	249.663	271.574	321.870
Turcia	136.777	172.834	177.898	308.502	155.504	302.233
Israel	141.605	115.751	103.978	77.129	177.893	296.345
Franta	218.743	198.842	242.826	245.373	197.135	293.802
Cehia	83.155	91.258	76.401	120.939	88.595	228.787
Marea Britanie	134.113	168.955	194.898	176.664	213.316	217.376
Polonia	44.292	62.071	64.848	115.743	208.902	212.863
Grecia	141.896	161.330	160.663	179.786	158.256	165.337
Coreea de Sud	18.410	8.380	4.405	84.630	77.575	165.247
Japonya	493	29.728	66.287	53.719	256.658	131.821
Belgia	177.541	202.272	89.665	42.276	62.762	127.978
Republica Moldova	42.540	51.321	54.011	68.781	82.341	103.720
Irak	22.778	6.057	6.543	10.175	18.030	99.018
Arabia Saudita	0	0	864	42.925	105.905	89.973
Portugalia	37.440	90.856	89.545	76.800	37.993	59.651
Ucraina	4.839	6.788	5.917	5.745	26.670	47.858
Croația	39.217	46.987	47.124	48.669	37.105	40.456
Africa de Sud	17.804	30.970	7.951	13.816	30.647	30.401
Serbia	14.317	15.138	15.872	17.855	18.714	26.104
Austria	18.364	19.386	22.535	23.134	19.005	25.305
Maroc	10.887	3.304	15.988	6.835	4.560	25.936
China	86	349	185	238	1.805	18.802
Slovenia	11.115	6.820	7.675	12.801	10.930	14.937
Tailanda	0	9	0	5	33	12.373
Dominica	7.925	6.762	8.049	8.622	10.983	11.366
Libia	48.131	69.713	66.107	45.92	12.295	8.942
Paestina	1.368	1.073	1.445	277	1.101	8.376
Vietnam	2.460	4.318	3.328	5.763	7.912	8.033
Mlanda	1.341	1.528	2.098	3.416	4.544	5.320
SUA	0	0	88	1.804	4.000	5.239
Finlanda	642	1.731	3.917	3.769	4.008	3.955
Ucraina	119	208	788	543	1.275	1.233
India	0	0	0	214	166	166
Slovenia	31	108	105	44	57	59
Belarus	44	50	51	59	14	43

Importatori	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bangladesh	52	27	0	0	0	35
Suedia	0	0	0	0	4	3

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor disponibile la <https://ec.europa.eu/eurostat>

Pe locul al treilea, în funcție de valoarea exporturilor României de produse agroalimentare se află Egipt, cu o valoare de 584 milioane euro, cu peste 125% față de anul 2016. În total, România a exportat produse agroalimentare în 45 de state în anul 2021, cu valori ale exporturilor cuprinse între 3 mii euro și aproximativ 805 milioane euro. Italia a ocupat prima poziție în funcție de valoarea produselor agroalimentare pe care le importă din România, cu o pondere cuprinsă între 8,42% și 13,03%.

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor disponibile la <https://ec.europa.eu/eurostat>

Graficul 103. Ponderea valorii produselor agroalimentare exportate de România în funcție de destinații, în perioada 2016-2021 (%)

A doua țară care importă produse agroalimentare din România, ca pondere, a fost Bulgaria, cu valori cuprinse între 5,35% și 6,76%. Conform clasamentului din ultimul an, Egipt ocupă a treia poziție, cu un aport în cadrul produselor agroalimentare exportate de România de 6,11%. Olanda, sursa clasată pe locul al patrulea în funcție de clasamentul din ultimul an, a înregistrat ponderi cuprinse între 5,43% și 6,36%.

Analizând ponderea primelor cinci destinații care importă produse agroalimentare din România, respectiv: Italia, Bulgaria, Egipt, Olanda, Ungaria, acestea însumează aproximativ 31,4% din valoarea produselor agroalimentare exportate de România.

Tabetul 125. Valoarea produselor agroalimentare exportate de România în funcție de capitele Nomenclatorului Combinat și destinații principale, în perioada 2016-2021 (mii euro)

Capitele Nomenclatorului Importatori	2016	2017	2018	2019	2020	2021
01 Animale vii	370.222	420.694	376.560	437.450	404.256	495.037
Iordania	83.103	49.412	46.490	52.540	79.250	137.090
%	22,4%	11,7%	12,4%	12,0%	19,6%	27,7%
02 Carne și manutinate comestibile	237.078	280.679	264.012	240.558	195.197	239.692
Marea Britanie	43.917	42.501	45.133	37.921	27.462	36.430
%	18,5%	15,1%	17,1%	15,8%	14,1%	15,2%
03 Pește și crustacee	18.847	19.034	20.546	24.512	20.731	27.217
Republica Moldova	2.500	2.951	3.905	7.135	7.061	9.659
%	13,3%	15,5%	19,0%	29,1%	34,1%	35,5%
04 Lapte și produse lactate, ouă, miere naturală	156.194	188.765	198.146	205.311	198.661	226.257
Italia	24.280	29.336	32.779	32.496	27.686	34.465
%	15,6%	15,5%	16,5%	15,8%	13,9%	15,2%
05 Alte produse de origine animală	27.634	32.664	36.072	32.554	24.840	34.650
Italia	2.926	3.222	4.162	4.429	3.339	3.565
%	10,6%	9,8%	11,5%	13,6%	13,4%	16,1%
06 Plante vii și produse de floricultură	2.806	3.172	2.890	2.475	2.395	2.814
Germania	520	473	513	500	479	674
%	18,5%	14,9%	17,8%	20,2%	20,0%	24,0%
07 Legume, plante, rădăcini și tuberculi	96.781	143.306	96.016	95.338	95.104	106.738
Italia	37.459	50.904	44.859	45.307	48.953	51.026
%	43,2%	35,5%	46,7%	47,5%	51,5%	47,8%
08 Fructe comestibile	52.750	65.652	65.833	60.676	80.210	98.828
Germania	8.711	11.887	11.413	7.976	14.580	20.756
%	16,5%	17,0%	17,3%	13,1%	18,2%	21,0%
09 Cereale, cereale, condimente	24.953	25.630	24.075	28.391	29.728	34.059
Germania	4.449	3.655	6.714	7.555	7.555	5.400
%	17,8%	12,8%	16,2%	23,6%	24,7%	16,3%
10 Cereale	2.102.202	1.989.132	2.158.052	2.588.110	2.143.536	3.620.646

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Capitole Nomenclator/Importatori	258.659	194.226	204.223	346.006	202.509	594.137
Egipt	12,3%	9,3%	9,5%	13,3%	10,0%	16,1%
%						
11 Produse ale industriei motorului	26.943	17.267	12.728	16.929	18.682	26.665
Bulgaria	1,77%	2,19%	2,99%	3,13%	3,392	3,823
%	6,6%	12,7%	20,4%	18,5%	18,2%	13,6%
12 Semințe și fructe oleaginoase, plante industriale sau medicinale	1.140.882	1.296.551	1.197.029	1.380.331	971.155	1.514.287
Olanda	208.035	273.476	215.716	730.008	193.992	294.883
%	18,2%	21,1%	18,0%	15,6%	20,0%	18,8%
13 Sune, rășini și alte sune	1.039	1.060	1.061	1.439	950	933
India	0	0	0	214	165	106
%	0,0%	0,0%	0,0%	14,9%	17,5%	19,9%
14 Materiale pentru țigări	2.465	1.438	939	1.369	1.167	2.014
Olanda	791	170	74	96	164	790
%	32,1%	11,9%	7,9%	7,0%	14,2%	39,2%
15 Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	194.035	211.544	224.651	224.400	195.539	380.461
Bulgaria	22.116	18.385	13.919	16.336	14.582	57.202
%	11,4%	8,7%	6,2%	7,3%	7,5%	16,0%
16 Preparate din carne și pește	137.430	146.391	170.074	182.825	195.370	206.324
Franta	14.518	17.467	25.199	28.817	31.762	41.334
%	10,6%	11,9%	14,8%	15,8%	16,3%	20,0%
17 Zahăr și produse zaharose	63.559	54.625	47.351	40.915	42.088	39.107
Bulgaria	21.895	24.112	15.947	16.845	23.370	15.224
%	34,0%	44,0%	33,7%	41,6%	55,5%	40,0%
18 Cacao și preparate din cacao	76.436	64.758	83.069	116.177	107.221	121.812
Bulgaria	23.155	28.281	32.247	46.493	35.981	27.097
%	30,3%	33,4%	38,8%	40,0%	33,6%	22,2%
19 Preparate pe bază de cereale	153.357	172.201	186.793	216.295	221.893	262.418
Bulgaria	26.689	28.706	35.113	41.308	33.590	34.992
%	17,4%	16,7%	18,8%	19,1%	15,0%	13,3%
20 Preparate din legume, fructe	54.594	66.692	66.190	66.669	73.294	94.093
Bulgaria	13.491	19.600	19.773	21.445	22.620	27.777
%	24,5%	29,3%	29,7%	32,2%	30,9%	29,5%
21 Preparate alimentare diverse	167.557	181.276	174.108	183.887	195.182	224.799
Germania	42.024	44.273	37.587	39.483	37.200	35.104
%	25,1%	24,4%	21,6%	21,3%	19,0%	15,6%
22 Băuturi alcoolice și nealcoolice	119.985	133.692	151.909	164.399	156.705	194.486
Bulgaria	24.362	24.168	27.603	24.307	34.168	
%	20,3%	18,1%	17,2%	16,8%	15,5%	17,8%
23 Reziduuri ale industriei alimentare	181.516	173.512	220.968	237.003	233.370	290.087
Israel	24.373	27.816	39.035	37.513	41.541	39.739
%	13,4%	15,8%	17,7%	15,8%	17,8%	20,2%
24 Tutun și înlocuitori de tutun	769.228	730.327	693.764	348.141	1.372.228	1.342.807
Italia	494.432	336.013	310.161	332.146	394.319	524.826
%	60,3%	46,0%	44,7%	35,0%	28,0%	24,2%

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor disponibile la <https://ec.europa.eu/eurostat>

Așa cum a fost menționat, cea mai mare valoare a produselor exportate pentru un singur capitol s-a înregistrat pentru „Cereale”, în anul 2021 România a exportat în valoare de 3,62 mld. euro, iar 16,1% din această valoare a fost realizată prin parteneriate externe cu Egipt. A doua cea mai mare valoare pentru un singur capitol a fost înregistrată pentru „Semințe și fructe oleaginoase; plante industriale sau medicinale”, România a exportat în anul 2021 în valoare de 1,51 mld. euro, din care 18,8% în Olanda. A treia poziție, în funcție de cele mai ridicate valori exportate pentru un singur capitol, s-a înregistrat la exporturile de „Tutun și înlocuitori de tutun”, România comercializând în anul 2021 în valoare de 1,34 mld. euro, din care 24% doar către Italia.

Analizând în funcție de ponderea primei destinații de export, s-a constatat faptul că din exportul de „Legume, plante, rădăcini și tuberculi”, peste 47% din valoarea acestora a fost direcționată în Italia. În continuare, din exporturile aferente capitolului „Zahăr și produse zaharose”, 40% sunt direcționate în Bulgaria, iar 39,2% din valoarea exporturilor de „Materiale pentru țigări” este direcționată în Olanda. Analizând frecvența primei țări care importă produse agroalimentare din România, pentru fiecare capitol în parte din Nomenclator, se observă că Bulgaria este prima destinație pentru 7 din cele 24 de capitole, apoi Italia și Germania fiind la egalitate, aceste țări sunt primele destinații privind patru capitole. Printre țările care participă la activitatea de export a României, fiind prima direcție în funcție de capitole se numără: Olanda (destinație principală pentru două capitole), Egipt, Franța, India, Iordania, Israel, Marea Britanie și Republica Moldova.

▪ Balanța comercială de produse agroalimentare

Creșterea competitivității produselor agroalimentare românești reprezintă o condiție esențială în vederea echilibrării balanței comerciale. În anul 2021, deficitul balanței comerciale pentru produsele agroalimentare a fost de 0,56 mld. euro, capitolul „Cereale” fiind cel care a contribuit semnificativ la diminuarea deficitului.

Taboulul 126. Soldul balanței comerciale de produse agroalimentare a României din perioada 2016-2021 (mil. euro)

Balanță	2016	2017	2018	2019	2020	2021
01 Animale vii	208.928	241.423	195.214	253.355	221.191	300.667
02 Carne și manutale congelate	-406.632	-485.849	-553.576	-693.758	-717.287	-733.921
03 Pește și crustacee	-154.878	-177.091	-186.939	-183.555	-176.291	-221.170
04 Lapte și produse lactate, ouă, miere naturală	245.177	-310.657	-303.091	-370.246	-441.168	-526.356
05 Alte produse de origine animală	-26.262	-231.728	-28.356	-37.129	-39.033	-38.865

Balanță	2016	2017	2018	2019	2020	2021
06 Plante vii și produse de floricultură	-112.567	-125.563	-131.447	-148.975	-147.673	-165.809
07 Legume, plante, rădăcini și tuberculi	-278.140	-260.427	-331.688	-422.544	-394.671	-423.748
08 Fructe comestibile	-510.109	-570.618	-575.378	-593.711	-621.964	-656.682
09 Cereale, cereale, conifere	-217.662	-222.731	-217.975	-225.002	-242.934	-267.830
10 Cereale	1.505.753	1.550.568	1.535.783	2.190.289	1.438.835	2.977.647
11 Produse ale industriei alimentare	-78.678	-84.730	-88.626	-96.857	-94.333	-104.577
12 Seminte și fructe oleaginoase, plante industriale sau medicinale	824.861	931.982	765.055	681.979	511.363	980.737
13 Carne, rășini și alte seve	-26.933	-28.339	-21.514	-26.875	-30.398	-30.273
14 Materie pentru împalcat	975	28	-188	-479	-380	148
15 Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	3.975	19.362	51.931	50.592	-6.099	85.772
16 Preparate din carne și pește	-12.588	-44.106	-41.835	-66.701	-76.807	-112.715
17 Zahăr și produse zaharoase	-218.794	-230.519	-216.950	-262.570	-228.494	-299.129
18 Cacao și preparate din cacao	-190.010	-194.311	-210.988	-232.601	-228.569	-251.048
19 Preparata pe bază de carne	-250.355	-282.732	-303.131	-330.413	-346.982	-393.397
20 Preparata din legume, fructe	-224.855	-231.683	-265.567	-307.725	-311.710	-334.624
21 Preparata alimentare diverse	-240.030	-278.723	-322.493	-362.271	-357.158	-443.481
22 Băuturi alcoolice și nealcoolice	-203.983	-227.319	-244.421	-328.794	-344.721	-475.209
23 Reziduri ale industriei alimentare	-219.739	-275.178	-286.274	-295.310	-341.203	-397.989
24 Tutun și înlocuitor de tutun	446.849	357.884	312.546	582.868	1.017.476	1.000.529
TOTAL AGRICULTURĂ	-822.139	-944.937	-1.170.979	-1.292.422	-1.948.970	-2.594.493

Sursa: prelucrări proprii pe baza datelor disponibile la <https://ec.europa.eu/eurostat>

Analizând balanța comercială, se poate observa că se înregistrează excedent în toată perioada analizată pentru patru categorii, și anume: „Animale vii”, „Cereale”, „Seminte și fructe oleaginoase, plante industriale sau medicinale” și „Tutun și înlocuitor de tutun”.

Valoarea cea mai mare a excedentului a fost înregistrată pentru categoria „Cereale”, în ultimul an, atingând aproape 3 mld. euro, iar la polul opus se află categoria „Carne și măruntaie comestibile” care înregistrează cel mai mare deficit, respectiv 733,9 milioane euro.

În ceea ce privește soldul final al balanței comerciale, calculat indiferent de grupa de produse, se poate observa un deficit al acesteia cuprins între 559,5 milioane euro (în anul 2021) și 1,95 mld. euro (în anul 2020).